

D950-2-52
13-9-52

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada

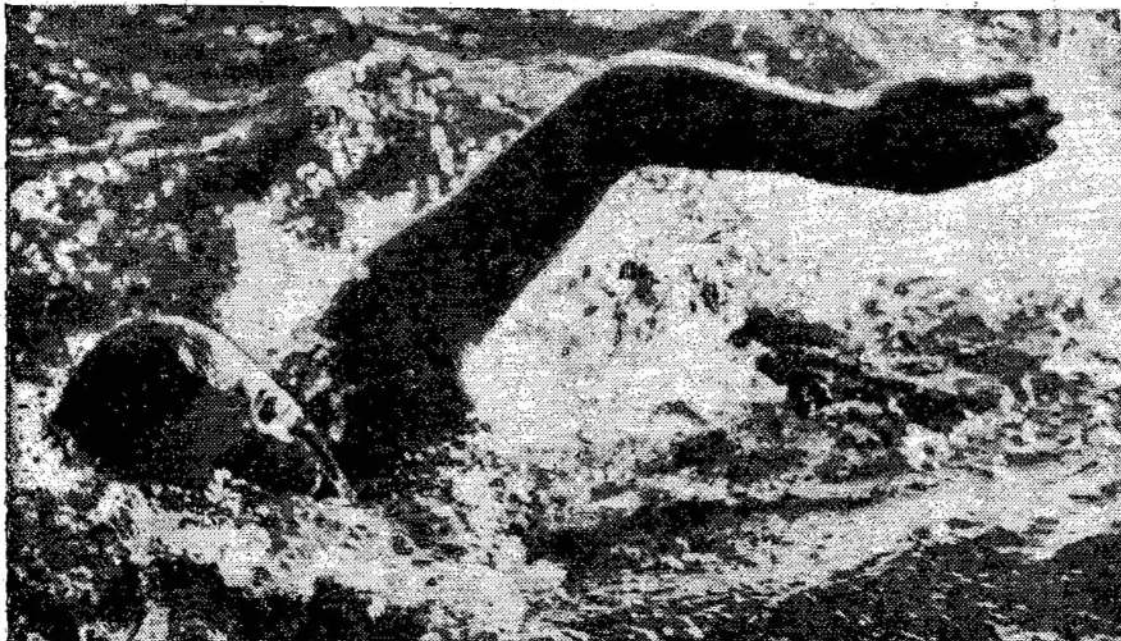
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,087

PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 5, 1952, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXI

Kanadiečiai ne kaip pasirodė Helsinkyje, bet savo vardą atitaisė Kanados Nacionalėje Parodoj Toronte. Štai Cliff Lumsden, kurs laimėjo plaukimo lenktynes ir gavo \$5,000. Moterų plaukimo lenktynes laimėjo 16 metų amžiaus Shirley Campbell. Čia matote Cliff Lumsdeną laike plaukimo lenktynių Nacionalėje parodoj.

8,000,000 Britanijos Unijistų Nori Prekybos su Tarybų Sąjunga ir Kinija

MARGATE, Kent. — Britanijos 8,000,000 unijistų, priklausančių prie British Trade Union Congress, savo konvencijoj čia kelia reikalavimą, kad Churchillio valdžia praplėstų prekybą su Tarybų Sąjunga, Kinija ir rytinės Europos liaudiškoms respublikoms.

Konvencijai siūloma rezoliucija, kuri reikalauja iš Churchillio valdžios atidaryti

Rytinė Vokietija Budavos Socializmą

BERLYNAS. — Rytinė Vokietija, kaip pranešė Walter Ulbrich, darys didelį posukį socialiuose reikaluose. Ji vykdys gyvenimą tokias reformas, kurios nuties kelią socializmui.

Ji taipgi, kaip jis informavo, stiprinsis militariniai, kad vakarinė Vokietija negalėtų įsiveržti.

Bet rytinė Vokietija, sako jis, palieka atviras duris dėl vienybės su vakarine Vokietija. Tikrai ta vienybė turės būti pagrįsta esamomis sąlygomis.

Jis sako, kad rytinės Vokietijos posukis linkui socializmo padės į keblią padėti vakarinės Vokietijos socialdemokratams, kurie irgi kalba apie socializmą, bet netoli tu kalbų teneina.

ti vartus prekybai su socialistinio bloko šalimis. Įdomiausia tas, kad tą rezoliuciją palaiko Arthur Deakin, aršus Tarybų Sąjungos oponentas. Jo vadovaujama Transport and General Workers unija turi 1,200,000 narių.

Pernai tokią rezoliuciją Deakin pasmerkė griežčiausiai ir ji buvo atmesta. Šiomet ji greičiausiai bus priimta. Šešios didžiosios unijos su 2,500,000 narių jau pasisakė už rezoliuciją.

Ši rezoliucija, be abejonės, atsirado ne iš gero. Britanija kenčia didelius ekonominius sunkumus. Ir darbininkai gerai žino, kad daug tų sunkumų paeina iš to, kad ji varžoma amerikiečių. Jeigu ji prekiautų su Tarybų Sąjunga ir rytinės Europos šalimis, jai būtų daug lengviau.

Praplėtimas prekybos tarp Britanijos, iš vienos pusės, ir Tarybų Sąjungos ir liaudiškų respublikų, iš kitos, daug patarnautų ir taikos reikalui. To senai reikalauja judėjimas už palaikymą taikos.

Britanijai sunku prekiauti su Amerika, kadangi Amerika neturi plačios rinkos dėl britų gaminių. O amerikiečiai už savo prekes nori dolerių.

Europos šalys turi plačią rinką britų gaminiams, o iš kitos pusės — daug žaliavos ir gaminių, kurių britams reikia. Galėtų išsivystyti plati prekyba mainais.

8,000,000 balsas bus stiprus balsas ir Churchillio valdžiai bus sunku ignoruoti jį.

MIRE H. BOURASSA

MONTREAL. — Čia mirė Henry Bourassa, sulaukęs 84 metų amžiaus.

Jis buvo atkaklus francūzų nacionalistas ir visą savo gyvenimą kovojo už francūzų teises. Jis buvo linkęs izoliacionizmui.

Mossadegh Atmeta Trumano ir Churchillio Planą dėl Aliejaus

TEHRAN. — Irano premjeras Mossadegh atmetė prezidento Trumano ir premjero Churchillio bendrą planą išrišimui Irano - Britanijos ginčo dėl aliejaus.

Trumanas žadėjo \$10,000,000 kredito duoti, jeigu Iranas priims tą planą.

Pagal tą planą, Iranas turėtų pasizadėti priimti Tarybų Teismo sprendimą, kas liečia kompensaciją britams už nacionalizuotą aliejaus industriją. O Anglo-Iranian Oil Co. būtų paskyrus atstovus dėl pasitarimo, kaip paleisti į pasaulį Irano aliejų.

Irano valdžia sako, kad ji neišsivadės teisių už \$10,000,000.

Progresyviai Pagerbė William L. Mackenzie

TORONTO. — Stewart Smith, Darbo Progresyvės Partijos Toronto ir apylinkės komiteto pirmininkas, pereinamą savaitę padėjo ant William Lyon Mackenzie paminklo Queens parke gėlių vainiką, pagerbimui jo sąrašyje su 91 metų sukaktuvėmis nuo jo mirties.

"Mackenzie tradicijos priklauso žmonėms", pareiškė jis.

Ceremonijose dalyvavo progresyvaus jaunimo organizacijų atstovai.

Mackenzie gimė Škotijoje, 1795 metais. Kanadon atvy-

ko 1820 metais. Matydamas valdžioj didelį supuvimą, žemės grobimą, jis pradėjo kovoti prieš taip vadinamą "Family Compact'ą". Jis savo laikraštyje "Colonial Advocate" taip supykdė valdanciuosius ratelius, kad 1826 metais jų chuliganai sudaužė spaustuve, o raides sumetė į Toronto įlanką.

Jis, tačiau, buvo išrinktas į parlamentą 1828, 1831 ir 1834 metais. Jis buvo išmestas iš parlamento keturis sykius. 1834 metais jis buvo išrinktas Toronto majoru.

Kada žmonių kantrybė išsibaigė, išsiveržė sukilimas, kuriam jis vadovavo. Sukilimo tikslas buvo pašalinti Family Compact'o valdžią ir įsteigti atsakomą valdžią.

Nors sukilimas buvo sutriuškintas, valdantieji rateliai vistiek buvo priversti įsteigti atsakomą vyriausybę. Tas buvo padaryta 1849 metais.

Mackenzie buvo ištrėmimo Jungtinėse Valstijose per 13 metų. Jis sugrįžo Kanadon 1849 metais, buvo išrinktas į parlamentą 1851 ir 58 metais. Mirė 1861 metais.

Mackenzie ir Papineau yra Kanados demokratijos pionierai, bet jie dabar ignoruojami, kadangi jie panaudojo kovos metodus. Šiandien visi garbina tas teises, už kurias kovojo Mackenzie, bet jis yra pamirštas, išskyrus progresyvius.

Pietų Afrika Nori Atsiskirti

JOHANNESBURG. — Pietų Afrikos nacionalistai, kurie užsispyrę suvaržyti vietinius arba spalvotus žmones, pasirengę atsiskirti nuo britų imperijos ir pasiskelbti respublika, kad tik savo tikslu atsiekti.

Kada teismas apvertė kojom aukštyn valdžios bilių suvaržymui vietinių žmonių teisių, jie įsteigė parlamentinį teismą. Dabar aukščiausias teismas atmetė tą teismą. Nacionalistai sako, kad reikia atsiskirti nuo Britanijos ir tokiu būdu nuo konstitucijos, kuri daranti jiems daug trukdymų.

Nuima Paniekinimą Nuo 2,500,000

NEW DELHI. — Indijos vyriausybė panaikino senųjų valdonų patvarkymą, pagal kurį 2,500,000 Indijos gyventojų buvo laikomi kriminalistais nuo pat užgimimo, nors jie ir nepapildė jokios kriminalystės.

Jie buvo ne tik laikomi kriminalistais, bet ir policijos saugomi.

Senųjų valdonų pasmerkimas buvo uždėtas ant jų protėvių už priešinimąsi užsieninei kontrolei. Tas pasmerkimas pereinavo jų vaikams ir t.t. Jis tęsėsi iki šių laikų.

Ir ne kas kitas, kaip britų administracija įvedė tą parėdymą 1871 metais. Tie žmonės buvo laikomi atskirti tam tikrose vietose, turėjo rodytis policijai reguliariai.

Steigia Observatoriją Tyrinėjimui Marso

Londonas. — Maskvos radijas skelbia, kad Tarybų Sąjunga steigia viduryje Azijos observatoriją, iš kurios bus lengviau studijuoti Marsą, ar yra ant jo kokias gyvybę.

Iki šiol Tarybų Sąjungos astronomai sakė, kad jie pastebi tik augmenis, žoles ir taip toliau, bet nieko apie gyvybę.

Pasidairius po Kanadą

United Electrical Workers unija Toronte skundžiasi, kad 200 darbininkų neteko darbo už tai, kad Jungtinių Valstijų kompanijos užvertė rinką savo elektriniais gaminiais.

Unija buvo pasiuntusi delegaciją į Ottawą iš 9 narių su reikalavimu, kad valdžia imtųsi priemonių apsaugoti Kanados darbininkų nuo konkurencijos.

Kvebeko provincijoje streikuoja 4,500 laivų statytojų. Jie streikuoja už algų pakėlimą. Jaučiama, kad gali išsivystyti generalis laivų statytojų streikas Kvebeko provincijoje. Streikui vadovauja katalikų sindikatai.

Unijos nurodo, kad Nova Scotijoje laivų statytojai gauna 30 nuosimčių, o British Columbijoj 50 nuosimčių daugiau, negu kad Kvebeko provincijoje.

Vieno New Yorko žurnalo korespondentas raportuoja laikraščiui iš Montrealo, kad drabužių importas iš Jungtinių Valstijų žymiai padidėjęs.

1952 metais per pirmą ketvirtį buvo importuota 121,986 drabužiai, palyginus su 99,637 drabužiais 1951 metais tuo pat laiku.

Kanados manufaktūristai, sako, korespondentas, mano, kad daugelis tų drabužių paruošama Kanadoj žymiai nupiginta kaina, kad sumažinti perteklių amerikiečių sandėliuose.

Už tai labai kenčia Kanados darbininkai ir fabrikantai.

CCL unijų taryba Hamiltone priėmė rezoliuciją, kad elektrinių darbininkų unija (UE) būtų priimta atgal į CCL.

Ši unija pernai buvo pašalinta iš CCL būk už tai, kad ji pakrypus "į kairę".

Atrodo, kad daugelis uni-

Gizele McKenzie, radio dainininkė, kuri turėjo puikų pasisekimą Holyvude, o dabar sugrįžęs Kanadon dainininkė.

jistų apsigalvojo ir pamatė, kad mėtymas unijų už jų pažiūras neneša naudos unijiniam judėjimui.

Kingstone 200 elektrinių darbininkų streikavo net 22 savaites. Galų gale jie išėjo pergalėtojai.

Samdytojai sutiko pakelti algas 8 centais į valandą ir sumokėti po \$30.00 į savaitę už praeitą laiką.

Darbininkai parodė nepaprastą kantrumą ir pasiryžimą.

Ontarijos provincialis nuo-

Kas Kolūkyje Yra Visuomeniška ir Asmeniška

Prof. V. M. Rumiancevas
Žemės Ūkio Mokslų Doktoras

Kolūkinė santvarka, pakaitusi pavieninį valstiečių ūkį, tiek taikios statybos metais, tiek ir kovos prieš vokiškuosius fašistinius grobikus metais pademonstravo visam pasauliui savo neišsenkamą jėgą ir gyvybingumą. Per pokarinius metus išaugo ir dar labiau sustiprėjo kolūkių visuomeninis ūkis, dar labiau pakilo tarybinio kaimo pasiturėjimas ir kultūra.

Svariausia kolūkių gamybos priemonė yra žemė, esanti valstybės nuosavybė, tai yra visos liaudies turtas. Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos Konstitucijoje yra užrašyta, kad kolūkių užimamoji žemė užtvirtinama jiems naudotis neatlygintinai ir neribotam laikui, tai yra amžinai.

Žemės ūkio artelėje visuomeninamos visos gamybos priemonės, darbas yra kolektyvus. Kartu kolūkyje kiekvienam iš jo narių atskleidžia neriboti galimūmai parodyti savo asmeninę iniciatyvą, skirtą kolūkio visuomeniniam turtui visokeriopai sistiprinti ir išvystyti. Žemės ūkio artelė teisingai suderina asmeninius, buitinius kolūkiečių interesus su jų visuomeniniais interesais.

Visuomeninės gamybos, visuomeninio ūkio išvystymas yra sprendžiamas veiksnys kolūkinėje statyboje ir nulemia visas kolūkinio gyvenimo puses, kolūkiečių materialinę gerovę. Panaudojami stambiuose žemės masyvuose ir gyvulininkystės fermose priešakinę techniką ir agromonomijos bei zootechnikos mokslo pasiekimus, kolūkiečiai pasiekia kuo didžiausią derlingumą ir visuomeninės gyvulininkystės produktyvumą, kurie daugiopai viršija tai, ką jiems savo laiku duodavo pavieninis ūkio tvarkymas.

Apie visapusišką visuomeninio ūkio išvystymą gali-

mų kontroliavimo komitetas paskelbė, kad dauguma municipalitetų gali panaikinti nuomos kontrolę su kovo 3, 1953 metu.

Pagal šį patvarkymą visi Toronto priemiesčiai gali panaikinti nuomos kontrolę, jeigu jie nori.

Kai kam teks mokėti didesnę nuomą nuo kovo 3 dienos.

Ontarijos apšvietos ministeris Dunlop praneša, kad Ontarijoj trūksta 800 mokytojų.

Mokinių skaičius Ontarijoj padidėjęs ant 38,000. Viso bus 832,000 mokinių.

Kanadietis

Kalifornijoje neseniai įvyko didelis žemės drebėjimas, kurio metu labai nukentėjo Bakersfield miestelis. Du as-

menys buvo užmušti ir 32 sužeisti. Nuostoliai siekia milijonus dolerių. Čia matote gatvę po žemės drebėjimo.

kolūkio visuomeninio ūkio, kolūkiečiai turi asmeninį ūkį. Kiekvienas kolūkio kietas asmeniui naudojimui turi sodybinį žemės sklypą ir asmeninę nuosavybę — pagalbinį ūkį sodybiniam sklype, gyvenamąjį namą, produktyvių gyvulių, paukščių ir smulkių žemės ūkio inventorių.

Asmeninis kolūkiečių ūkis turi pagalbinį pobūdį, nes pagrindinius žemės ūkio produktus, tam tikrą pinigų sumą už išdirbtus darbdarius, o taip pat pašarą asmeniniams gyvuliams kolūkiečiai gauna iš kolūkio visuomeninio ūkio.

Odesos srities Budionio vardo kolūkyje buvo ištirtas kolūkiečių šeimų biudžetas. Pasirodė, kad šių šeimų piniginių pajamų didesnioji dalis — 91,6 procento — yra pajamos iš visuomeninio ūkio. Vienas pagrindinių kolūkiečių šeimoms biudžeto išlaidų straipsnių yra išlaidos plataus vartojimo ir namų apyvokos reikmenims įsigyti (drabužiai, avalynė, baldai ir t. t.), o taip pat išlaidos kultūriniam poreikiams patenkinti (laikraščių ir žurnalų prenumeravimas, bibliotekų papildymas, kultūrinių prekių įsigijimas) ir kai kuriems produktams pirkti (konditerijos bei gastronomijos dirbiniai ir t. t.).

Visas gamybinės išlaidas, reikalingas visuomeniniam ūkiui išpėsti — statyti gyvulininkystės patalpas ir kolūkinėms hidroelektrinėms, įsigyti autotransportui ir t. t.

— daro kolūkis. Tuo pat metu kolūkiečio šeimos išlaidos asmeniame ūkyje sudaro nežymią josios biudžeto dalį.

Tarybinė vyriausybė visokeriopai saugo kolūkiečių asmeninę nuosavybę. Kolūkiečiai turi teisę savo nuožūra elgtis su jiems priklausančia nuosavybe. Savo asmeninio pagalbinio ūkio produkcijos atliekus, o taip pat iš visuomeninio ūkio už darbdarius gautų produktų atliekus jie realizuoja kolūkinuose turguose, kainomis, susiformuojančiomis turguose.

Kolektyvinė, socialistinė gamybos įrankių ir priemonių nuosavybė nulemė artelinio ūkio valdymo ypatumus. Kolūkiečiai patys tvarko savo kolektyvinį ūkį, išvien svarstydami ir sprenddami visus pagrindinius kolūkio gyvenimo klausimus. Kolūkio šeiminkas — bendras kolūkiečių susirinkimas, kuris, sprenddamas svarbiausius kolūkinės gamybos klausimus, duoda šios gamybos vystymuisi tokią linkmę, kuri patenkina socialistinės valstybės, artelės ir kolūkiečių interesus.

Kolūkiai yra, sukaupe nepaprastai gausų patyrimą visuomeninio ūkio tvarkymo srityje. Kolūkių visuomeninių interesų teisingas suderinimas su asmeniškais kolūkiečių interesais užtikrina nepaliaujamą kolūkių visuomeninio ūkio didėjimą ir kilmą, tolesnę TSRS socialistinio žemės ūkio išvystymą.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917

Lietuvos Pietryčiai

Prof. T. IVANAUSKAS

Tarp Trakų, Alytaus, Druskininkų, Ežeronių ir Dubičių tyso savotiškas kraštas, apaugęs pušynais, kai kur pasišaušęs kalvomis, vietomis išmargintas žydrisais ežerais, bet už vis labiau pažymėtinas savo smiltynais. Tai Dainavos kraštas, pietinė Džūkija!

Savotišką išpūdį patiria keleivis, apsilankęs šiame Lietuvos krašte. Retai čia pamatysi derlingą lauką ar žaliąją pievą, tik pušynai su savo skurdžia augmenija ir sausos kalvos, tarp kurių vėjas neša smėlio debesis; tik toli į pietus matosi melsvai juosva miško siena. Tik Merkys, ši gražiausia Džūkijos upė, besivingiuodamas srauniu kaspiniu, sudarydamas nesuskaitomą daugybę vingių ir kilpų, pagyvina vaizdą.

Ne visuomet šis kraštas turėjo tokią išvaizdą. Maždaug prieš 90 metų visas jo plotas buvo apaugęs tankiu pušynu, vietomis augo baltaliemeniai beržai, o upių pakraščiais augaloti juodalksniai. Tačiau miškas anais laikais nesudarydavo didelės vertės, tad 1861 m., pasirodžius caro Aleksandro II "ūkazui" duoti valstiečiams žemę, kaip tik šitame krašte jie gavo didelius valakus, nes žemė čia buvo nederlinga. Tačiau tuo valdžios rūpinimasis ir baigdavos, o valstietis buvo paliekamas savo likimui. Valstiečiai iškirto mišką, o paskui bandė arti, sėti. Bet naudos iš to buvo maža.

Iš pradžių, iškirtus mišką, buvo ten, nors ir plonas, miškinio juodžemio sluoksnis, ir to pakako sėjamsiems javams, bet pakako neilgam.

Išjudintas smėlis, jau miško neapsaugotas ir vėjo pustomas, greit ėmė grėsti palikusiems pušynėliams, dirbamiems laukams. Netrukus įsitikinta, kad žemė vos tik gražina įsėtus grūdus ar pasodintas bulves. Tokia būklė buvo ir buržuazijai valdant Lietuvą. Šis kraštas buvo užmirštas ir niekas juo nesirūpino, o jo vystymasis buvo paliktas savieigai. Vėjas vis daugiau užpustydavo smėliu paskutinius žalius plotus, o kirvis negailėstingai kirsdavo paskutines pušis. Tiesa, buržuazinės valdžios buvo padaryti du žygiai: vienas buvo įkurta smiltynams išnaudoti bandomoji stotis netoli Varėnos, bet visa jos veikla pasireiškė vien tuo, kad į artimus stoties laukus buvo beriami viršnorminiai mineralinių trąšų kiekiai, kurie gal vieniems kitiems metams pakeldavo kiek derlius. Bet apie metodus aukštiesiems ir pastoviams derliams gauti nebuvo ir kalbos, o vals-

tietis dar labiau įsitikino, kad jo darbas bus visuomet tuščias. Antras žygis, tai panaikinimas Varėnos poligono, esančio Gliabo ežero pakraštyje. Praėjo keli metai ir buvęs poligono plotas sužaliavo jaumomis pušelėmis, o po 20 metų užaugo gražus tankus jaunuolynas. Tie eksperimentai aiškiai rodė, kad kalbamas plotas tik didelėmis pastangomis galėtų produkuoti kiek javų, bet sukurti miško kultūrą būtų čia lengvas dalykas. Tačiau iš šių dviejų atsitiktinių eksperimentų buržuazinė valdžia nepadarė tinkamų išvadų, ir viskas buvo vėl palikta savieigai. Tačiau taip negali likti tarybų valdžios metais.

Siekiant išaiškinti metodus šio krašto ūkiui išvystyti praėjusių metų vasarą buvo suruošta LTSR Mokslų akademijos kompleksinė ekskursija, sudaryta iš biologų, geologų, geografų, miškininkų Lietuvos pietryčiams tirti. Energijos kupini pakriko mūsų gamtininkai tarp Rudiškių, Merkinės, Marcinkonių, Berštų, Dubičių, Daugų. Paaiškėjo, kad po pustomu baltu smėliu yra nežymus jausros sluoksnis — dokumentas tų laikų, kai buvo iškirstas miškas ir buvo pradėta arti skynimą. Po šios jausros sluoksniu senesnės kilmės smėlys. Apie tą patį kalba seniai iškirsto miško kelmai, likučiai kadaise čia augusių žolių ir t. p. Tas viskas įrodo, kad šiame Lietuvos užkampy jokia kita produkcija nebuvo bandyta, išskyrus primityvų žemės ūkį.

Tyrimai toliau parodė, kad vis dėlto atsiradę smiltynai nėra tokio piktybinio pobūdžio, kaip iš karto atrodo. Juose lengvai įsišaknija ir ima kerotis kadugiai ir žilvičiai — tie miško pirmtakai. Aptikta čia labai geros rūšies žilvičių, matyti kažkieno atsitiktinai pasodintų. Šios žilvičių rūšys galėtų čia būti kultivuojamos ir galėtų sudaryti bazę pintų baldų dirbtuvėms. Įkūrimas vienos kitos tokios dirbtuvės Merkinės, Marcinkonių apylinkėse būtų labai pageidaujamas dalykas. Šia proga tenka pridurti, kad šiame krašte nuo senų laikų žmonės moka meniškai pinti pintines iš plonų eglėlių bei pušų šaknų — tai gi šis menas nėra jiems svetimasis ir reikėtų tik jų paskatinti.

Nuo senų laikų šio krašto pušynai yra pagarsėję savo grybais. Čia vyrauja trys grybų rūšys: bobausiai, baryvykai ir dudmešės. Bobausiai tai pirmieji pavasario grybai, nes pasirodo jau balandžio mėnesį. Jų esti taip

daug, kad lengva prikrauti ištisus vežimus, bet vis dėlto dauguma jų nueina niekais, nes jų rinkimas ir konservavimas dar nėra organizuotas.

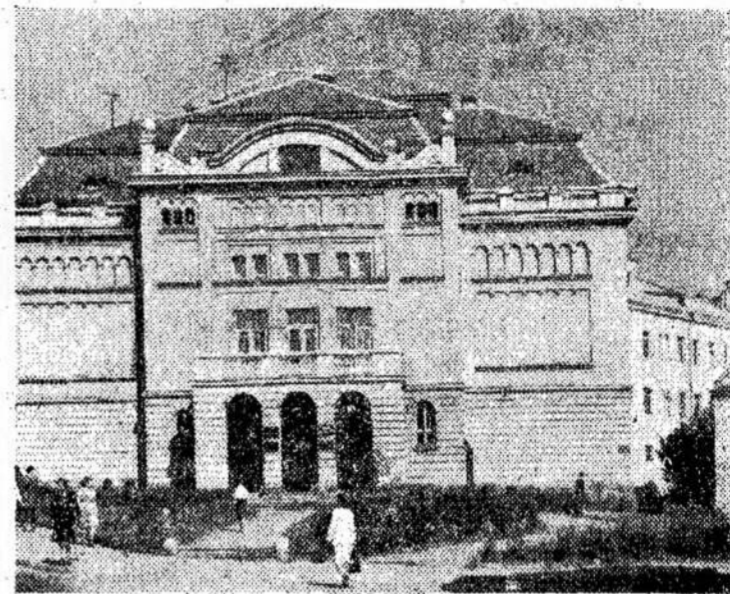
Kitas vertingas masiškai čia randamas augalas yra spalgena (spanguolė). Šios spalgenos uogos labai didelės ir atrodo, dar nebus čia ypatingos veislės. Vien Čapkelių raiste per vieną sezoną surenkama daugiau kaip 60 tonų šių uogų. Būdamos labai vitaminingos (vitaminas C) Čapkelių raisto spalgenos galėtų duoti medžiagos vertingam ekstraktui.

Be spalgenų, čia auga labai daug mėlynių ir bruknių, ir matyti, kad šiame krašte sąlygos joms tarpti yra palankios. Botanikų tarpe kilo sumanymas sukultūrint tuos augalus ir tuo būdu žymiai pakelti jų našumą. Nedideli bandymai šia prasme jau yra padaryti, ir galima tikėtis, kad šie augalai turi liaudies ūkiui savo reikšmę.

Aprašomas Lietuvos kampas senais laikais buvo garsus savo medum. Čia klestėjo miškinė bitininkystė, auginant bites dervėse. Bet bitininkystės forma jau atgyveno savo amžių.

Bazę bitininkystei sudaro čia įvairių uogų žiedai, kaip uantai: mėlynės, bruknės, bet užvis daug naudos bitėms teikia viržynai, kurie čia užima labai didelius plotus, o iš kultūrinių augalų griekai, kurie taip pat pasitenkina ir smiltynais. Patobulinus čia bitininkystės ūkio formas, galima būtų žymiai pakelti medaus produkciją. Specialūs bitininkystės kolūkiai turėtų čia didelę reikšmę, ypač taikant naujus tarybinius bitininkystės metodus.

Tikras šio krašto papuošalas yra Merkys. Prasidėjęs netoli nuo Jašiūnų stoties, varo jis savo švarius vandenis pro Rudininkų girias, tankumynus ir pievas ir pagaliau Varėnos apylinkėse patenka į Džūkijos smiltynus, priimdamas iš dešinės ir kairės pusės gausius intakus Šalčią, Graužupį, Spenglą, Gelužę, Grudą ir kitus. Merkio krantai vietomis žavingai gražūs, ypač tarp Valkininkų ir Varėnos. Čia net pasitaiko derlingų dirvų, tiesa, siaura pakraščio juostelė, su visų rūšių lapuotais medžiais. Čia Dziėgėčių kaimo apylinkėse rasta puikios kreidos atodangų. Visas Merkio upynas labai savotiškas; jo vanduo labai gausus, šaltas ir be to patvarios temperatūros tiek vasarą, tiek žiemą, nes yra jis kilęs iš daugybės požeminių šaltinių. Dėl patvarios temperatūros vanduo Merkyje ir jo intakuose retai užšąla žiemos metu, duodamas prieglaudą žiemuojančioms antims ir kitiems vandeniniams paukščiams. Švarų, šaltą vandenį labai mėgsta lašišų šeimos žuvis, t. y. upėtekliai

Valstybinis Operos ir Baletto teatras Vilniuje.

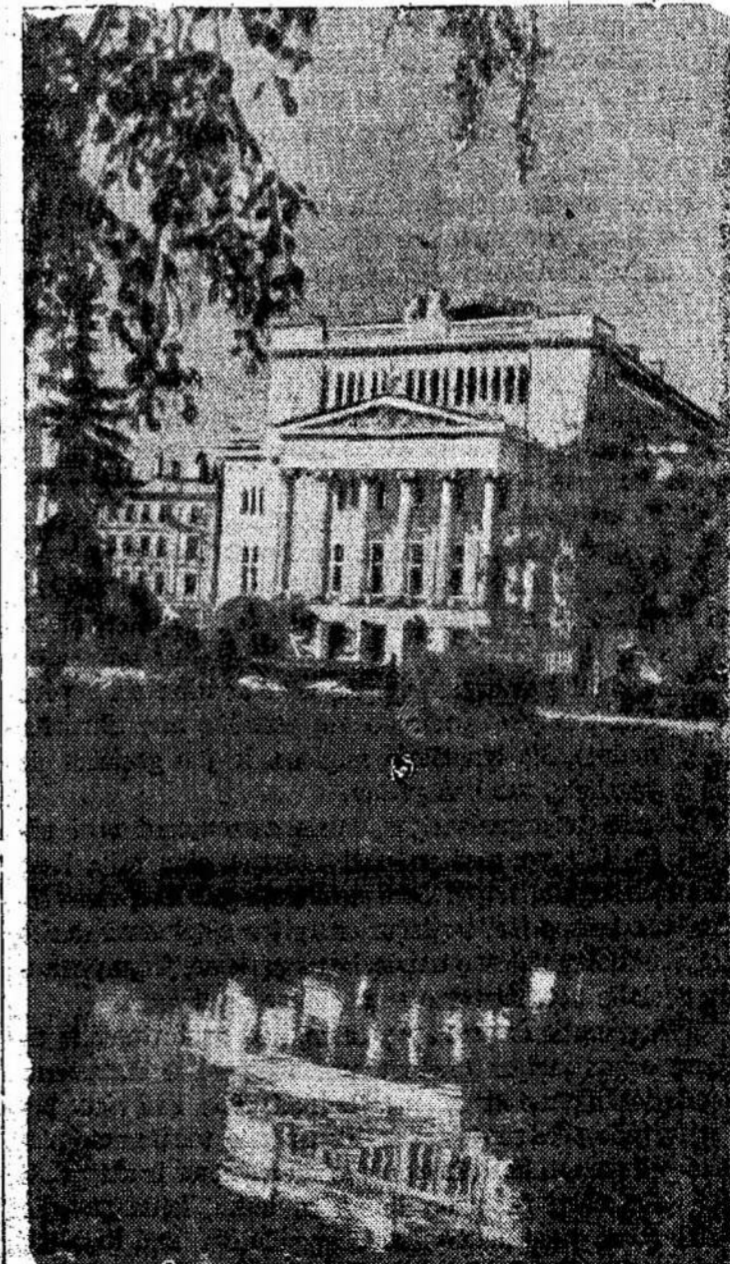
ir lašišos. Šios vertingiausios žuvis Merkio upyne dažniausiai ir pasitaiko, ypač jo intakuose Spengloje ir Gruduje; apie Varėną ir Valkininkus neretai pasitaiko sužvejoti keliolikos kilogramų svorio lašišų.

Kadangi lašišos masina žvejus, jos kai kur esti smarkiai apnaikintos. Vos tik įsikūrus tarybinei santvarkai, atkreipta daug dėmesio į žuvis, kurioms gresia naikinimo pavojus, ypač į lašišas. Kad būtų užkirstas kelias šiam pavojui, daugelyje vietų Tarybų Sąjungoje kuriamos peryklės, kur dirbtiniu būdu apvaisinti ikrai yra perrimi, o vėliau išsiperėjęs mailius paleidžiamas į upes. Tuo būdu gresiantis ikrams ir jaunoms žuvelėms pavojus, iš dalies atpuola. Mūsų zoologai mano, kad lašišinių žuvų būklei atstatyti vertėtų pastatyti mūsų respublikoje keletą peryklų ir kaip tik

Merkio upyne galima būtų tam tikslui rasti tinkamą vietą.

Apibendrinant surinktos ligi šiol duomenis ir išpūdžius, jau dabar galima būtų padaryti tam tikras išvadas. Iš jų svarbiausia yra ta, kad, pritaikius priešakines tarybines agrotechnikos priemones, o ypač panaudojus didelius kiekius organinių ir mineralinių trąšų, galima būtų gauti vidutinį derlių, bet našiausia ūkinės veiklos forma tame krašte bus miško ūkis, kuris turi čia užimti vyraujančią rolę. Pagalbinės miško ūkio šakos būtų uogų ir grybų rinkimas ir perdirbimas, bitininkystė.

Merkio upė galėtų būti panaudota lašišoms platinti. Mokslų akademijos pietryčių ekspedicija padarė pirmus žingsnius; jie buvo rezultatyvūs, o žingsniai parodė kognoscinio pobūdžio. Bet ir tie pirmieji žingsniai parodė mums daug.

Latvijos Valstybinis Operos ir Baletto teatras Rygoje.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusel metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusel metų \$1.75.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

SMENIŠKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: EMpire 6-4358

KANUOLĖS TEISINGUMO NEĮGYVENDINS

Kokia organizacija nebūtų, komercijos rūmai, ar religinė sekta, savo suvažiavimuose diskutuoja komunizmo klausimą. Išrodo, kad šiandien visi iki vieno žmonės susirūpinę komunizmu. Ir kiekviena organizacija siūlo savo "vaistus" apsaugojimui pasaulio nuo tos "baisenybės". Vieni siūlo vieną dalyką, kiti kitą. Bet labai mažai kas apčiuopia tikrovę, supranta dalyko esmę. O gal visai nenori suprasti?

Be abejonės, yra daug organizacijų, kurios nuoširdžiai kalba, nes jos taip supranta. Vienos sako, kad jeigu Kinija būtų pripažinta, tai komunistai pasidarytų minkštesni ir būtų galima susitarti. Kiti, be abejonės, sako, kad atominės bombos, hidrogeno bombos ir bakterijos sulaukys komunistus. Treti šaukia, kad reikia nieko nelaukiant pradėti karštą karą, nes paskui nebus galima, kada komunistai sutvirtės. Yra ir tokių, kurie užsimena apie socialį teisingumą, kaip išėjį iš šios keblios padėties. Bet tokių nedaug ir tie tuojaus gauna raudonųjų vardą.

Bet gi visų neramumų namie ir tarptautinėje arenoje priežastimi yra socialis neteisingumas. Komunistai yra priešakinė armija nuskriaustų klasių, kurios šiandien vis labiau ieško socialio teisingumo. Socialis neteisingumas atsakomingas už visus klasinius susikirtimus visame pasaulyje. Darbininkai vaidijasi su samdytojais už tai, kad nėra socialio teisingumo: samdytojas tunka iš darbininko vargo. Kolonijoms vaidijasi su imperialistinėmis šalimis už tai, kad ir tenai nėra socialio teisingumo: kolonijų žmonės išnaudojami imperialistinių valstybių.

Klasių kova šiandien pasiekė gana aukšto laipsnio. Matome šimtus milijonų žmonių po komunistų vadovybę. Tenai valdonais yra buvę alginiai vergai. Buvę išnaudotojai desperatiškai grūmiasi už atgavimą privilegijų. Likusiojo pasaulio dalyj išnaudotojai dreba, kad gali netekti privilegijų ir galimybės tukti kitų prakaitu. Jie gatavi mesti atomines bombas ant Maskvos, kad sutrukdytų darbo žmonių progresą.

Niekas negali užtikrinti, kad darbo žmonių išnaudotojai, atsidūrę į sunkumus, nepuls į pasitimą. Jie gali, jeigu jiems kelias nebus pastotas, pradėti skerdynes. Bet dabar, kol dar to nėra, reikia kiekvienam dar nenustočiusiam proto žmogui atsiaminti sekantį:

Atomines bombas ir bakterijas nepanaikins socialio neteisingumo, prieš kurį šiandien kyla pavergtieji po visą pasaulį. Priešingai, juo labiau pasaulis bus sugriautas, tuo daugiau bus nepasitenkinimo. Ir tas nepasitenkinimas vėris viršun komunistų ar kokių kitų partijų vardu. Mes esame linkę manyti, kad komunisto vardas jau nebeištrinamas iš istorijos. Visose šalyse, kur tik yra didesnis socialis neteisingumas, masės išnaudojamųjų spiečiasi po komunistų vėliava.

Individualai ar organizacijos, jeigu neatkreipia atydos į šį pamatinį dalyką, pasirodo esą atitrūkę nuo tikrovės, nuo gyvenimo. Jie klaidžioja miglose. Ir juo greičiau jie išėis iš tų miglų, tuo bus geriau.

Žmonės ir organizacijos, kurie sąmoningai nori užstelbti šią tikrovę, nori pasukti istorijos eigą taip, kaip jiems naudingiau, taipgi daro neišmintingai. Tos visos išlados, tas bausis išieikvojimas energijos slopinimui darbo žmonių, atnešų didesnę naudą jiems patiems, jeigu panaudotų socialio neteisingumo sumažinimui.

Džiuginantis dalykas yra tame, kad protestoniškų tikėjimų organizacijos pradeda prasiblaivyti ir diskutuoti socialio teisingumo klausimus. Reikia tikėtis, kad visuomenė galų gale persitikrins, kad tik socialio teisingumo plėtimas gali pastoti kelią kruvinoms skerdynėms ir užtikrinti taikų laipsnišką progresą linkui tų laikų, kada socialio neteisingumo visai nebus. Labai apgalvėtina, kad katalikų bažnyčia šiandien tebėra atkakliausia išnaudotojų klasių gynėja ir socialio teisingumo priešininke.

KAS NAUJO PASAULYJE

Indijos viceprezidentas Sir Sarvalappi Radhakrishnan labai suerzino vakarų diplomatus su savo pareiškimu, kad vakarų ginklavimasis yra "Hitlerio triumfas".

Kalbėdamas moterų organizacijos susirinkime, jis pasakė:

"Jeigu Hitleris būtų gyvas šiandieną, jis žiūrėtų į dabartinę vakarinių tautų tendenciją siekti pasaulio išganymą per sunaikinimą Rusijos kaip į vyriausį savo filosofijos triumfą".

Sir Radhakrishnan yra ir Jungtinių Tautų apšvietos, mokslo ir kultūros organizacijos pirmininkas.

Reikia pripažinti, kad jis pasakė didelę tiesą. Ir nereikia ieškoti atsakymo pas Hitlerį, kurio jau nebėra. Visos nacių ir fašistų liekanos 100 nuošimčių pritaria vakarų politikai. Jau to užtenka įrodymui, kad ji sutinka su Hitlerio filosofija.

Japonijos premjeras Shigeru Yoshida, matydamas, kad jo įtaka pradeda mažėti, paleido parlamentą ir paskelbė naujus rinkimus spalio 1 dieną.

Opozicinės partijos dažnai kritikavo jo valdžią kaip išrinktą dar prieš taikos pasirašymą ir dabar neturintį žmonių mandato.

Numatoma, kad rinkimai bus gana įtempti. Yoshida yra proamerikoniškas politikierius. Jis turi nemažą opoziciją. Bet jo partija ir okupantai žūt būn nori atsilaikyti. Už tai ir toks trumpas laikas prisirengimui rinkimam.

Atrodo, kad tie "raudonieji" tikrai baigia paralyžiuoti amerikonus. Tur būt jie ant galo neturės net ką rinkti prezidentu.

Holyvudas, universitetai, mokyklos, įvairios organizacijos, valstybės departamentas ir net "Amerikos Balsas" — visi pilni raudonųjų.

Republikonai linkę kaltinti net demokratų prezidentinį kandidatą esant Minske, kelyje į Maskvą.

Veteranai reikalauja, kad Achesonas, užsienio reikalų sekretorius, ir kiti valstybės departamento žmonės būtų atstatyti. Jie su savo politika padeda rusams.

"Neamerikoniškas" komitetas surado, kad televizijos rašytojai irgi kontroliuojami "raudonųjų". Jie savo "propagandą" pravarą net per "Amerikos Balsą".

Kazin, ar nesusimai šo jiems protas, tiems gelbėtojams nuo "raudonųjų".

Jungtinių Valstijų televizi-

jos kompanijos nori iš Kanados televizijos 70 nuošimčių už jų programas, perduodamas Kanados televizijos stotčių. Už radio programas iki šiol buvo mokama 15 nuošimčių.

Canadian Broadcast ing Corporation, kurios žinioje veiks Toronto ir Montrealo televizijos stotys, atsisako tiek daug mokėti. Ji sutiko pakelti iki 50 nuošimčių, bet amerikiečiai nei kalbėti nenori.

Toronto televizijos stotis nustatė \$1,600 už valandą laiko. Reiskia, amerikiečiai norėtų gauti \$1,120, o Toronto stočiai liktų tik \$480.

Norom nenorom, Kanados televizijai teks ieškoti menininkų namie. O jų yra užtekstinai, tik reikia duoti jiems progą.

Vakarinė Vokietija įteikė Jungtinėms Tautoms skundą, kad Tarybų Sąjunga dar laiko 1,500,000 vokiečių belaisvių. (Tur būt priskaito ir Hitlerį su draugais, kuriuos pakorė sąjungininkai.)

Japonai pasigenda 100,000. Vokiečiai rėkia, kad 750,000 civilių išvežta į Sibirą. Viso jie visi priskaito 2,433,000.

Bet atrodo, kad jie ieško nepametę. Tai dalis propagandos.

Jeigu ir yra kur užsilikusiu, tai labai mažai ir ne vien Tarybų Sąjungoj. Pavyzdžiui, 1952 metais grįžo 118 vokiečių belaisvių iš Jungtinių Valstijų.

Atrodo, kad tie bolševikai pasitarnaus ir Iranui.

Jungtinės Valstijos spaudžiančios Britaniją daryti nuolaidas, kad Mosadegho valdžia galėtų atsilaikyti. Girdi, jeigu pasidarys labai bloga, ji galėsianti pakliūti į bolševikų kontrolę.

Amerikiečiai taipgi siūlo militarinę pagalbą Egiptui, bet iš to reikalauja, kad jis sutiktų prisidėti prie taip vadinamos Vidurryčių Komandos, amerikiečių kontroliuojamos.

Egipto premjeras susikirtu su generolu Naguib.

Naguib nori, kad žadėta žemės reforma būtų neatidėliojant praversta. Premjeras Aly Maher grumoją rezignavimu, jeigu Naguib nesuminkštins širdies linkui turčių.

Bet generolas Naguib jau esąs turįs numatęs žmogų premjero vietai.

Vakarinė Vokietija galų gale susitarė su Izraelija ir kitų šalių žydais. Ji sutiko išmokėti Izraelijai ir kitų ša-

lių žydams \$322,000,000.

Išmokėjimai bus atlikti gaminiais. Tas, žinoma, toli gražu ne viskas, ką naciai išplėšė iš žydų.

Vėl iškilo pasaulinis "skandalas", kas parašė Šekspyro veikalus, pats Šekspyras, ar kas kitas.

Tūlas amerikietis teigia, kad tikroju autorium buvo ne Šekspyras, o Morlowe. Jis žada "knistis" po namus ir kapus, kur jis tikisi rasti įrodymų, kad Šekspyras yra netikras autorius šiandien garsų Šekspyro veikalų.

Italai teigia, kad tuos veikalus parašęs italas tremtinis Florio.

Senatinis Jungtinių Valstijų komitetas pravirko, kad Jungtinės Valstijos neteko viršenybės orą jėgose. (Supraskit, rusai pralenkė.)

Jis reikalauja net tam tikro organizatoriaus, kuris paskatintų orlaivių gamybą.

Jungtinės Tautos netekusios Korėjoje, jau 1,572 orlaivių. Korėjiečiai ir kiniečiai netekę 642 orlaivius.

Jungtinės Tautos netekusios daugiau dėl to, kad jos daugiau orlaivių naudojančios. Daug jų orlaivių numušę korėjiečiai iš antiorlaivių kanuolių.

Pietų Afrikos teismai nusiteisė 181 afrikietį už neklaušymą įstatymų, skiriančių juodusius nuo baltųjų.

Visi nuteisti po \$13.50 arba 25 dienom kalėjimo.

Visas jų nusizengimas tame, kad jie įėjo "ne pro tas duris", kaip kad yra priprasta sakyti. Daug tokių vietų yra ir Jungtinėse Valstijose.

Dr. Kurt Schumacher, 56 metų amžiaus vakarinės Vokietijos socialdemokratų lyderis, kurs neseniai mirė. Jis, kaip ir Noskė anksčiau, buvo geras buržuazijos talkininkas ir po karo, nors naciai buvo įmetę į koncentracijos stovyklą laike karo.

Montrealo žinios

Pradedant šį mokslo sezoną, McGill universitetas spėja, kad stos į reguliarius įvairių fakultetų kursus apie 6-500 studentų. Tuo pačiu sykiu unversiteto pareigūnai paruošė įrengimus dėl 5,000 studentų vakarais studijavimui.

Universiteto praplėtimo komitetas užgyrė 150 vakarinių kursų pradedant spalio mėn. ir dar daugiau kursų bus pridėta, pradedant antrą terminą, sausio mėn. Tai didžiausios progos suteikiamos jaunimui ir suaugusiems mokintis universitete.

Suaugusiems vakariniams kursams registavimasis prasidės rugsėjo 8 d. Vakariniai kursai apima visas mokslo šakas nuo A iki Z.

Butų Trūksta Visiems

Montreale dar ir dabar užgirsi dažnus skundus, kad trūksta stubų miesto gyventojams. Ir tai tikra tiesa. Tačiau su stubų-butų trūkumu bėda ne vien laisviems ir sveikiems piliečiams.

Čia su tokia problema susidūrė teisėjas C. E. Guerin. Jis teisė moterį už pasikėsinimą nužudyti kaiminką. Pasirodė, kad kaltinamoji yra silpnaprotė ir ant vietos gy-

dytojas pasiūlė, kad jai reikia padaryti protinį tyrimą. Kol ta valanda ateis, teisėjas nusprendė padėti ją į kamerą. Miesto policija atsakė, kad ji neturi jai vietos. Tą patį pasakė ir provincialė policija. Fullum moterų kalėjimas irgi atsakė, kad visas užkimštas, nėra vietos.

Moteris tuo laiku teisme draskėsi ir rėkė, kol pagaliau po ilgų valandų atidėliojimo, provincialė policija ją "priglaudė."

Daug Negrų Turistų

Čia vasarą buvo pastebėta labai daug negrų turistų, atvykusių iš kitų miestų, labiausiai iš Jungtinių Valstijų. Reikia pasakyti Montrealo miesto garbei ir tą yra pastebėję ir viešai pareiškę patys negrai turistai, kad Montrealas yra populiariausias jų tarpe miestas visame Šiaurės Amerikos kontinente, nes čia prieš juos nėra jokios diskriminacijos pareikšta. Montreale jie gali eiti kur tik nori be jokio suvaržymo — krautuvėse, restoranuose, kino teatruose ir kituose pasilinksminimo vietose — niekas jų ten nepersekioja. Montreale jie visur sutinką draugiškumą.

Kiek Kokiam Verslui Kainuoja Leidimas

Dėl betkokio verslo (business) Montreale reikia turėti leidimą ir už jį miestui sumokėti kas metai sekanciai:

Jei nori užvesti kėpyklą, tau leidimas kainuos \$25 į metus ir \$5 už kiekvieną vežimą. Tiek pat kainuoja leidimas ir pienininkui. Tuo tarpu gali atidaryti restoraną, maisto ar tabako parduotuvę tik už \$10 į metus.

Jei nori užsiimti pardavinėjimu šunų, arklių ar kačių, leidimas kainuos \$25. Tiek pat kainuos, jei užsiimsi ledų kapojimu. Tačiau jei nori patapti kaminkrečiu, tai leidimas kainuoja \$200! Veikiausiai dėl to tarpe kaminkrečių ir nėra didelės kompeticijos. Visame Montreale tėra tik 8 kaminkrečiai. O jei kas turi talentą hipnotizuoti ar burtininku būti, miestas išduoda jam leidimą už \$100, bet jei tapsi plaukų kirpėju, tai mokėsi tik \$5 už kiekvieną kėdę. Taksio operavimas kainuoja \$150 į metus, bet jei norėtum važinėti vežimu, vežamu daugiau negu dvejetainiu arklių, tai tau leidimas kainuotų \$30. Jei kas važiuoja vienu arkliu ar šuniu, tai tam leidimas kainuoja tik \$5. Nieko, tačiau, nekainuoja čia už įregistravimą naujo verslo.

Iš visų verslų už leidimus miestas per metus surenka maždaug \$2,042,646. O šiais metais miesto biudžetas \$95 milijonai. Vadinasi, kitas visas miesto pajamas turi sumokėti visi gyventojai, daugiausiai, žinoma, darbininkai ir mažieji turto savininkai.

Svečiavosi

Charles ir Alice Juškai savo atostogas praleisti buvo išvažiavę į Ontario provinciją. Ten jie aplankė savo pažįstamus biznierių, grįždami sustojo Toronte pasiviešėti ir po savaitės grįžo namo.

Iš Chicago, Ill., buvo atvažiavę Mr. ir Mrs. Kanapai pas vilasaličius Baltakius, taipgi aplankė Vilkelius ir kitus pažįstamus. Paviešėję išvažiavo namo.

Apsivedė

Rugpjūčio 23 d. sukūrė šeimyninį gyvenimą — apsivedė Genė Jokšytė su Bronium Jazoku. Po bažnytinių apeigų, vestuvių pokilis įvyko, dalyvaujant daug svečių, lenkų, salėje, ant Wellington St.

Korespondentui tik dabar teko sužinoti, kad virš mėnesio laiko atgal apsivedė Mary Teresevičiūtė su kita-taučiu jaunikačiu.

Serga

Kuris laikas atgal pradėjo nesijausti gerai Anelė Mikulienė, o paskutiniu laiku visiškai susirgo ir dabar paguldyta dėl ištyrimo į Montreal General ligoninę.

Kanados Nacionalėj Parodoj "Square dance" šokėjų. Čia Toronte tarp kitų buvo išmatote jaunųjų grupė

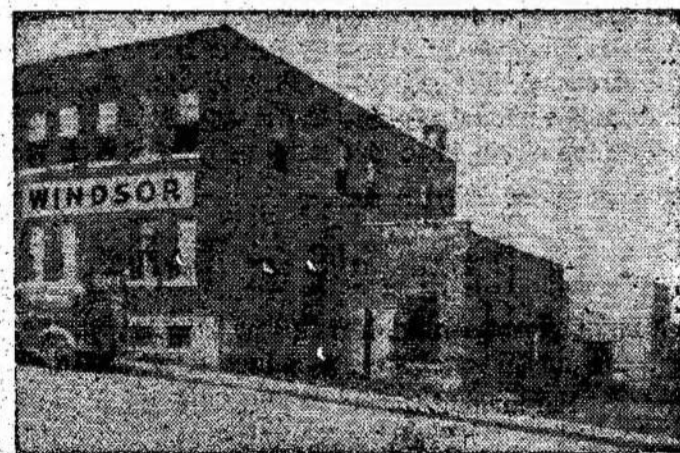
Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655
816 Jean Talon, W. Montreal

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRENMORE 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

8587 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7025
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pagerinam (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRENMORE 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučėliūnas, A. Majauskas

Kabardos upokšniai sėgą ir su Baro didelį rez kuris suka binas, ir at je, kanalais leidžiamas j laukus. Ter nių laikų d žemio stepi degdavo nu ros, šandier ta derlingia ūkių nausė dinta. Nors mažiausia rija, tiek li skaičiumi, kultūra nes kad ir dide respublikų. kentėjo ni kųjų fašist dabar jau piktadaryb dos užgydy

Apsilank sąjungoje, leta kolegų rašytojas menės ve Šartanovas dinė moter voje istorij mara šikin keletą vala tai buvo ga supažindim dinų tautos ir literatūr ir mūsų Pe nius, išver kalbą. Pe domisi mu: menu, kult Vienas jų Kuaševas, gyvenęs Li tuviškai ir liepia apie sų liaudies

Keletą Nalčike ir nės su jo ži įstaigomis ka, išvažiav vusį Vladil aš gyvenat metais, ke kūrėiu Kar rėšiau kita Buvusis V dabar vad autonomi publikos so rašiau sav niekių nie mas galvo kaukaza.

Aš nebeį Vladikaukė tūkstančių laikotarpį i Ypač jis siais taryb augo į lais tonominės kos sostinę tinę su da statais, p naujais bu

Vėl Kaukaze

VIENUOLIS - ŽUKAUSKAS

(Taša)

Kabardos kalnų sraunūs upokšniai suvesti į vieną vagą ir su Bakrano upe sudaro didelį rezervuarą vandens, kuris suka Bakrango turbinas, ir atidirbęs elektrinėje, kanalais - kanaliukais paleidžiamas į stepę ir drėkina laukus. Ten, kur iki tarybinių laikų derlingiausi juodžemio stepių plotai vasarą išdegdavo nuo karščio ir sauros, šiandien dykuma pavirsta derlingiausia dirva ir kolūkių nausėdijomis apgyvendinta. Nors Kabardinija yra mažiausia tiek savo teritorija, tiek ir savo gyventojų skaičiumi, tačiau turtais ir kultūra neatsilieka nuo kitų, kad ir didesnių autonominių respublikų. Nemažai ir ji nukentėjo nuo laikinos vokiškųjų fašistų okupacijos, bet dabar jau beveik visos jų piktadarybių padarytos žaizdos užgydytos.

Apsilankiau ir Rašytojų sąjungoje, susipažinau su keleta kolegų. Vienas jų — rašytojas ir žymus visuomenės veikėjas Askarbis Šartanovas ir pirmoji kabardinė moteris, baigusi Maskvoje istorijos fakultetą, Tamara Šikina, paskyrė man keletą valandų laiko ir, kiek tai buvo galima ir įmanoma, supažindino mane su kabardinų tautos istorija, kultūra ir literatūra. Parodė jie man ir mūsų Petro Cvirkos kūrinius, išverstus į kabardinų kalbą. Pasirodė, jie gyvai domisi mūsų tautos istorija, menu, kultūra ir literatūra. Vienas jų rašytojas Betalis Kuaševas, per karą ilgai pagyvenęs Lietuvoje, moka lietuviškai ir labai gražiai atsiliepią apie savo viešnagę mūsų liaudies tarpe.

Keletą dienų paviešėjęs Nalčike ir šiek tiek susipažinęs su jo žmonėmis, kultūros įstaigomis ir žavinga aplinka, išvažiavau autobusu į buvusį Vladikaukazą, kuriame aš gyvenau 1903-4-5-6 ir 7 metais, keliavau po kalnus, kūrėu Kaukazo legendas ir rašiau kitas savo apysakas. Buvusis Vladikaukazas — dabar vadinasi Džadžikau, autonominės Osetijos respublikos sostinė. 1907 metais rašiau savo apysaką "Niekniekių niekniekiai" turėdamas galvoje tą pačią Vladikaukazą.

Aš nebepažinau buvusiojo Vladikaukazo. Miestas iš 60 tūkstančių gyventojų per tą laikotarpį išaugo į didmiestį. Ypač jis išaugo pastaraisiais tarybiniais laikais, išaugo į laisvos tarybinės autonominės Osetijos respublikos sostinę Džadžikau, sostinę su daugiaaukščiais pastatais, parkais, skverais, naujais bulvarais, gatvėmis,

prospektais ir su Osetijos ir kitų tarybinių tautų įžymenybų vyrų paminklais. Ypač didingi ir meniškai paminklai M. Gorkiui ir Kostui Chetagurovui, poetui revoliucionieriui, kurį aš pažinau asmeniškai. Tai buvo skaisčiausios sielos kūrėjas ir tikras liaudies draugas: jis neišvyko karjeros daryti nei į Peterburgą, nei Maskvą ar Tbilisį, visą gyvenimą praleido Kaukazo kalnuose, savo gimtame kaime Nar. Jis rašė liaudžiai. Ir dabar jis yra ne vien osetinų poetas, jis yra visų šalių proletarų poetas. Visur jį ir skaito...

Miesto parkas Džadžikau nusišė visą Tereko pakraščiu. Prospektas, kaip kokia perėja, šviečia skersai visą miestą. Kur kitados buvo purvinos prekyvietės — moderniška halė. Gatvės asfaltuotos...

Mano apysakos "Niekniekių niekniekiai" herojus Grauzinis rado Tereką ne laisvą, o cementu ir akmenimis sukaustyta, aš gi radau jį užkintytą turbinoms sukurti ir ne tik visam miestui, bet ir visai Tereko sričiai elektrą gaminti!

Ypač kas mane stebino Osetijos sostinėje, tai kad visos meno bei kultūros įstaigos — muziejai, bibliotekos, skaityklos, vaikų darželiai, senelių prieglaudos įsteigtos geresniuose ir prabangesniuose namuose, puikiai tvarkomos ir prižiūrimos. Tai štai tarybiniais laikais į ką pavirto senasis Vladikaukazas, buvęs atsargos karininkų ir valdininkų ramusis užkampis!.. Visa pasikeitė, ir miestas, ir žmonės, tik vieni kalnai ir dangus pasiliko tokie patys: kaip ir nuo amžių visam kalnų masyvui, miestui ir stepėms dominuoja žilasis Kazbekas, tebevilioja kuprotas Adai-Koch, aštriabriaunis Azarai-Kočg ir vaidinasi mėlynose miglose parėmęs dangų eterinis

Košan-Tau... Arčiausias gi Halo kalnas ir kalnagubriai Kuro, nežiūrint dar tik rugsėjo mėnesio pradžios, jau visai žiemai apsiklojo sniego skranda, tuo tarpu kai visi šlaitai tik atsigavę po vasaros kaitrų sužaliavo visu vešlumu.

Ir Osetijos rašytojai sutiko mane labai maloniai ir draugiškai. O kai aš pasiskaičiau prieš 47 metus gyvenusių sostinėje ir asmeniškai pažinojęs osetinų poetą revoliucionierių Kostą Chetagurovą, jis prašė mane pasilikti Džadžikau kelioms dienoms ir rašytojų susirinkime papasakoti savo įspūdžius apie miesto praeitį ir dabartį. Deja, mano laikas buvo ribotas, ir aš atsisveikinau su Osetijos rašytojais ir rytojau dieną Gruzijos kariniu keliu išvykau į Kazbegi.

Susidūriau su senu savo pažįstamu — Darjalu. Jis pasiliko toks pats, koks kadais buvęs: klaiikus, neramus, audringas, pilnas amžino ūžesio, griausmo, trenksmo, Tereko dugnu ridenamų akmenų dundėjimo... Tikra chaoso karalija. Pats gi Terekas čia kaip pasiūtęs dūksata, šelsta, daužosi į plikus uolų šonus ir regis, kad jis ir dabar dar vis tebesitiki išsi-veržti iš Darjalo ankštumos ir pabėgti...

Vaziuodamas Darjalo tarpukalnė tik ir matai — viršuje mėlyno dangaus siaurą juostą, o apačioje — dūkstančio vandens ir uolų chaosą. Čia ir šaukdamas pats savo balso neišgirsi ir su žmogumi nesuskalbėsi. O kalnų spaudimo čia ne tik matai, bet ir jauti...

Jei Darjalo tarpukalnė vandens ir uolų chaosas, tai Kirtino tarpukalnė nebylių akmenų karalija. Ir čia pasiliko visa taip, kaip ir buvo prieš 47 metus: vien kadaise sugriuvusių, subyrėjusių ir į tarpukalnę suvirtusių kalnų ir uolų labirintas, ir nė žymės gyvenimo džiaugsmo; dargi nė vieno laisvai augančio medelio: kas gyvas, kas nori augti, gyventi, tas pirma turi per akmenų ir uolų klodus prasiveržti. Be upelės

Kirtinėlės snioškimo, čia neišgirsi ir žmogaus balso, tik retkarčiais šmėsteli su savo auka naguose erelis ar atitrūkęs nuo kalno uolos gabalas patėški į Kirtinėlę. Kaip užburta tebestovi vietoje ir "Amžinojo smuikininko" uola.

Kazbegi stotyje nakvojau ir užtrukau vieną parą, nes iš čia geriausiai matyti kalnų karalius Kazbekas su savo svita. Kaip tyčia buvo labai giedras dangus ir visi sniegoti kalnagubriai dieną saulės, o naktį mėnulio šviesoje spindėjo, žibėjo ir klojo ant ledynų savo keistus šešėlius, iš tolo panašius į mėnulio dėmes.

Buvau įkopus į kalną "Smindo-Sameba", ant kurio yra XIII-me šimtymetį pastatytas to paties vardo vienuolynas, dabar tik archeologijos paminklas. Tą vienuolyną aš jau lankiau savo gyvenime bene penktą kartą. Ir čia gėrėjau Kazbeku ir kitų kalnų panorama. Aiškiai buvo matomos ir "suakmenėjusių vienuolių" stovyklos. Užkeiktieji vis dar tebestovi suakmenėje toje pačioje vietoje. Kalną Kazbeką gruzinai vadina Mkinvarcveri arba Kazbegi, tai jau vėliau savo poeto A. Kazbegi garbei. Jo čia gimtinė ir kapas. Jo vardu pavadintas ir vienos Kraštotyros muziejus. Muziejaus sodely jam ir kitam įžymiam gruzinų poetui Važai Pševalai pastatyti paminklai. Muziejuje saugojami ir abiejų poetų rankraščiai bei namų apyvokos daiktai. Be to, Kazbegi muziejuje disponuojami vietos gamtos turtai, Gruzijos karinio kelio

istorija, alpinistų bei mėgėjų į Kazbeko kalną kopimų medžiaga ir t.t. Vienas alpinistų, 1895 metais pasiekusių Kazbeko viršūnę, yra ir lietuvis Šteberis. Ir jo žygis yra įamžintas Kazbegi muziejuje. Tam tikroje garbės lentoje surašyti ir visi žuvusieji bekopiant į Kazbeko kalną. Kadangi turistų mašinos važiuoja labai greit ir sustoja tik didesnėse stotyse, prabėgdamos 215 kilometrų per 8-9 valandas, tai aš keliavau pasitaikiusiais sunkvežimiais ir kur norėdavau, ten išlipdavau. Pakeliui vaišinaus narzanu, kuris čia tiesiog sunkiasi iš uolų ir subėga į griovius.

Persiriant per Kryžiaus kalnagubri, pasidarė šalta nuo snieguotų kalnų, kurie čia atrodė visai nebe tokie aukšti, kaip iš tolo, papūtė vėjas ir pakvipo žiema.

Kiek aš atsiminiau seniai, prieš 47 metus, nuo Vladikaukazo iki Kryžiaus kalnagubrio buvo vien stotys-kaborkos, dabar gi visu keliu pridėjo gyvenviečių, kalnų pramonės įmonių ir net miestelių... Tarpukalnėse, šlaituose ir uolienų labirintuose visur kruta žmonės, rūksta dūmai, kriokliai gamina elektrą ir ilgasnapią ekskavatoriai laužia - kilnoja kalnuose marmuro bei mineralų padermes, krauna jas į sunkvežimius ir gabena į perdarbimo bei šlifavimo įmones. Verda darbas tose nykiuose tarpukalnėse, kuriose tuomet nepastebėdavai jokios žmogaus proto ir rankų darbo iniciatyvos.

(Bus daugiau)

Montrealo Lietuvių Gėlininkas

Marcel Allard

Gėlės ir buketai visokiems reikalams

CR. 3533 - Telefonas - Res. DO. 3696

6420 Iberville St.

Parduodam Namus

PARUPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
 PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MESINES, ICE CREAM PARDUOTUVES
 IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
 Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
 Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
 Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERUN AVE., VERDUN

Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager
 (Reed's Renting Service Reg'd)

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

Tel.: BELairs 2200.

Valandos: kasdien nuo 3 iki 4 v. po piet, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius. Vakarais: tikrai pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 iki 8 val. vakaro.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas.
 Darau visokias operacijas ir persvietimus (X-Rays)
 Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina
 4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Torontiečių Kronika

Pirmas Parengimas

Nors dar gana šilta, bet jau vasaros sezonas baigiasi. Per dieną kitą, oras gali labai staigiai pasikeisti, atvėsti. Moterys tą numatydamas pirmosios pradeda su parengimais pereiti į salę.

Ši šeštadienį jos rengia smagų balių, kuriame bus visokių gėrimų, užkandžių ir šokiai prie smagios muzikos.

Linksmas Bobuvis

Pereitą sekmadienį draugų T. ir R. Antanavičių farmoje, netoli Toronto, įvyko smagus susitikimas.

Draugų Antanavičių pakviesti suvažiavo pas juos pulkas torontiečių ir viena mašina, drg. Poškaus, iš Rochesterio. Nieks nei nežinojo, kad draugai Antanavičiai buvo sumanę tą dieną iškelti savo jaunesnės dukrelės Betty krikštynas.

Taiigi, sueiga buvo tikrai labai smagi ir puiki. Visi gražiai buvo pavaišinti ir smagiai praleido laiką tyrame farmų ore. Atrodo, kad ir pokilio kaltininkė, jaunoji Betty irgi buvo patenkinta, ji linksmi nardė tarp svečių kaip kregždutė, mat, ji jau yra keletos metų.

Linkiu jai smagiai ir didelei užaugti ir draugams Antanavičiams gero pasisekimo.

Apsilankė Toronte

T. Antanaitis, buvęs torontietis, atsilankė į Torontą su žmona ir poros mėnesių dukrele. Jie dabar gyvena Californijoje, bet dar turi nebaigtą biznio reikalų Toronte, tai atvyko juos sutvarkyti. Reikalus sutvarkę, ketina grįžti atgal.

Rep.

**Palaikykit Tuos Biznierius,
Kurie Skelbiai
LIAUDIEN BALSE**

WINNIPEGO ŽINIOS

Rugpjūčio 17 dieną draugas Samulionis pasikvietė gražų būrelį draugų ir iškėlė gražų baliuką. Visus pavaišino skaniais valgiais ir gėrimais.

Baliukas įvyko pas draugę Ginkuviene stuboj, nes jis tenai gyvena.

Visi labai užganėdinti.

Mano kaimynas draugas Lepeška turės pakrapštyti kišenių: žada ženyti abi dukreles vienu kartu.

Emili susižiedavo pirmiau, o dabar Izabelė susižiedavo su angių tautybės vaiku, RCMP nariu.

Linkiu jums, Emily ir Izabele, laimingo gyvenimo.

Kaimynas

Prasideda Darbai Dėl Taikos Kongreso

PRAGA. — Taikos judėjimai po visus kraštus pradėjo prisirengimo darbus dėl pasaulinio suvažiavimo gruodžio pradžioj Vienoje.

Eina pasitarimai tarp įvairių šalių komitetų dėl suvažiavimo darbų ir kitais reikalais.

Įvairių šalių taikos judėjimai planuoja pravesti plačią suvažiavimo populiariaciją, pasiūsti delegacijas pas autoritetus, painformuoti juos apie taikos judėjimo siekius ir reikalavimus.

Numatoma, kad Vienos suvažiavimas bus dar didesnis, negu kad buvo Varšuvos, kuris nuskambėjo po visą pasaulį.

Neteks Namų; Atominė Įmonė Bus Toj Vietoj

WAVERLY, O. — Trijų miestelių, Pike apskrityje, gyventojai neteks namų, bus kitur perkelti, nes toj vietoj planuojama statyti \$1,200,000,000 atominė įmonė.

Anglai Įkalina Malajiečius Ištisais Kaimais

SINGAPORE. — Anglų kariuomenė užklupo malajiečių kaimą Mattang Tinggi ir per 4 valandas kvotė visus jo gyventojus, reikalavo išduoti anglų priešus ir tuos kaimynus, kurie priglaudžia partizanus, kovojančius prieš Angliją.

Kada kaimiečiai pasakė, kad jie nieko nežino apie tai, anglai sumetė 66 žmones ir irvežė į kalėjimą. Kaime liko 13 asmenų.

Ne vieną kaimą anglai sunaikino, išvarę iš jų žmones. Visas jų nusikaltimas, kad jie atsiskakė būti savo tautiečių išdavėjais.

PASMERKĖ GRAIKIJOS JŪREIVIŲ VADĄ

ATENAI. — Karinis tribunolas išnaujo patvirtino pasmerkimą visam gyvenimui kalėjiman Graikijos Jūreivių ir Pamario Darbininkų Federacijos vadą Tony Ambatelos, būk tai už suokalbių prieš valdžią 1948 metais.

Kitiems penkiems kalėjimo bausmė sumažinta.

Ambatelos ir kiti darbininkų vadai buvo pasmerkti mirtin 1948 metais, bet dideli protestai veik visame pasaulyje sulaukė Graikijos valdžią nuo vykdymo to pasmerkimo.

Amerikos graikai darbininkai renka parašus ant peticijos, reikalaujant laisvės tiems darbininkų vadams.

V. VOKIETIJA GAMINS GINKLUS ISPANIJAI

MADRIDAS. — Patikimi šaltiniai sako, kad gen. Franco gausiąs ginklų iš vakariinės Vokietijos.

Amerika už tuos ginklus užmokės.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Išgaminuoja akis, išaria akių nervus, nuo kurių patina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Vištos ir Kiaušiniai

Sviežios vištos, žąsys, taipgi švieži kiaušiniai pas

Art Farm Produce

563 Queen W. Toronto
Tel. WA. 5957

Toronto Lietuvių Moterų Klubas

RENGIA PIRMA ŠI SEZONĄ

Bankieta

Šeštadienį, Rugsėjo (Sept.) 6

Lietuvių Svetainėj

(160 Claremont St.)

Bus įvairių gėrimų, užkandžių ir šokiai

Pradžia, 6 val. vakaro

Rengėjos

GRAIKIJA MAZINS MILITARINĮ BIUDŽETA

ATENAI. — Premjeras Plastiras tariasi su ministerais sutrumpinimui karinės tarnybos mažiau kaip tris metus, kitoms šalims tai padarius.

Kalbama apie sumažinimą karinio biudžeto, kas priešinga Atlanto pakto kariniam planui.

Amerika davus po \$280,000,000 į metus, dabar sumažinus iki 80,000,000. Graikijai teks sumažinti "apgynos biudžetą".

DETROIT, Mich. — UAW prezidento Reutherio pastangos pastatyti savo bernus 600 lokalo valdybon nevyksta; net ir prievartos būdu jis to negali padaryti.

Matydami, kad jiems nesi-seka, Reutherio parinkti kandidatai atsisako kandidatuoti. Senieji, Reutherio suspenduoti viršininkai vėl bus išrinkti.

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

NORĖJO NAUDOTIS NACINIAIS ĮSTATYMAIS

VIENNA. — Austrijos valdžia norėjo vykdyti prieš karą pravestus nacių įstatymus, konfiskavimui žydų turto.

Bet visos keturios okupacinės jėgos tam užprotestavo ir tuo būdu to įstatymo vykdymą atmetė.

Pareikalavimai

Gera Proga

Reikalingas pardavėjas (salesman) pardavinėjimui drabužių pagal užsakymą Toronte ir apylinkėj. Alga ir komisija. Kreipkitės: Alexander Clothes, 318 Adelaide St. West, Toronto.

Reikia Operatorių

Reikia elektrinių suvamu mašinų operatorių prie siuvinimo "Shorts" ir kelnaičių (slacks). Sekcinis darbas. Turi turėti bent kiek patyrimo. Kreiptis: Milady Sports Wear, 130 Spadina Ave., Toronto.

Reikia Siuvėjų

Reikia moterų siuvėjų ant elektrinių mašinų. Kreiptis: 87 Front St., Toronto.

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvyklė

Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HY. 9526

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu laikrodžius, žiedus ir kt.
Darbas ir Prekės Garantuota
Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272½ Queen St. W., Toronto

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING COMPANY

Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
Darbas Garantuotas — Apropavimas Nemokamas

899 Bloor St. W. LOMBARD 1438

prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

Lietuvis Plumberis

(J. LISAUSKAS)

Irengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Priinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. T-1 LA. 5191
TORONTO